

شیوع هوشیاری طی سه روش بی‌هوشی در عمل سزارین

دکتر مرضیه بیگم خضری*

Prevalence of awareness during anesthesia induced by three different techniques for cesarean section

M.B Khezri*

دریافت: ۸۴/۵/۱۱ پذیرش: ۸۵/۱/۱۷

*Abstract

Background: Awareness during anesthesia causes many psychological problems for the patients and the society.

Objective: To compare the prevalence rate of awareness during cesarean section with three anesthetic techniques.

Methods: Through a prospective clinical trial, 178 patients were randomly divided into three sets as group A (101), group B (50), and group C (27) based on the type of drug received. The induction of anesthesia was carried out using thiopental 5 mg/kg in group A and propofol 2-2.5mg/kg in groups B and C. Maintenance of anesthesia was accomplished using halotan and N₂O in groups A and B and propofol infusion and N₂O in Group C. Following the extraction of neonate, only fentanyl (1.5mg/kg) was administered for groups A and B while in Group C fentanyl (1.5mg/kg) plus midazolam (2mg) was used. Muscle relaxant used in three Groups was the same. During the time between induction of anesthesia to extubation of tracheal tube, a tape containing part of Quran was played. Eight hours after wakefulness and using a questionnaire, the patients were asked about feeling of pain during surgery, remembering of Quran voice or accidents during surgery. The data were analyzed using chi-square test.

Findings: Among 178 patients under the study, 7 cases (3.9%) had awareness of grade I during anesthesia in which 2 patients were the members of group A (2%), 3 patients of group B (6%) and 2 patients of Group C (7.4%). The differences found in the study were not significant from a statistical point of view ($p>0.05$). There was no direct relationship between the age, educational status and indication of CS with the prevalence of awareness during anesthesia.

Conclusion: The prevalence of awareness during anesthesia in CS by three different anesthetic techniques (Thiopental-halotan, propofol-halotan, and propofol-midazolam) was almost equal.

Keywords: Anesthesiology, Ceasarean Section, Thiopental, Popofol

* چکیده

زمینه: هوشیاری بیماران حین بی‌هوشی عمل جراحی ممکن است موجب مشکلات روانی برای بیماران شود.

هدف: مطالعه به منظور مقایسه شیوع هوشیاری طی سه روش بی‌هوشی در عمل سزارین در بیمارستان کوثر قزوین انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این کارآزمایی بالینی آینده‌نگر، ۱۷۸ بیمار بر اساس در دسترس بودن داروها ۱۰۱ نفر در گروه تیوپنتال، ۵۰ نفر در گروه پروپوفل، ۲۷ نفر در گروه میدازولام و پروپوفل قرار گرفتند. برای القای بی‌هوشی در گروه تیوپنتال ۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم تیوپنتال و در گروه پروپوفل و میدازولام پروپوفل ۲ تا ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم پروپوفل استفاده شد. برای نگهداری بی‌هوشی در گروه تیوپنتال و پروپوفل از هالوتان و نیتروس اکساید و در گروه میدازولام پروپوفل از انفوزیون پروپوفل به میزان ۵ تا ۷ میلی‌گرم بر کیلوگرم و نیتروس اکساید استفاده شد. در گروه تیوپنتال و پروپوفل پس از خارج کردن بچه از ۱/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم فنتانیل و در گروه میدازولام پروپوفل علاوه بر فنتانیل از ۲ میلی‌گرم میدازولام نیز استفاده شد. پس از القای بی‌هوشی تا خارج کردن لوله تراشه در اتاق عمل، نوار قرآن پخش شد و ۸ ساعت پس از هوشیاری سؤال‌هایی در مورد وجود درد حین عمل، خاطر آوردن صدای قرآن یا حوادث حین عمل از بیمار پرسیده و داده‌ها با آزمون آماری مجذور کای تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: از ۱۷۸ بیمار مورد مطالعه، ۷ بیمار (۳/۹ درصد) درجه خفیفی از هوشیاری را ذکر کردند که ۲ نفر (۲٪) در گروه تیوپنتال، ۳ نفر (۶٪) در گروه پروپوفل و ۲ نفر (۷/۴٪) در گروه میدازولام- پروپوفل قرار داشتند. اختلاف شیوع هوشیاری در سه روش از نظر آماری معنی‌دار نبود و بین میزان شیوع با سن، تحصیلات و علت سزارین انجام شده نیز رابطه‌ای وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: شیوع هوشیاری طی بی‌هوشی عمل سزارین در سه روش بی‌هوشی (تیوپنتال، پروپوفل و پروپوفل-میدازولام) تفاوت چشمگیری ندارد.

کلیدواژه‌ها: بی‌هوشی، سزارین، تیوپنتال، پروپوفل

* استادیار بی‌هوشی دانشگاه علوم پزشکی قزوین

آدرس مکاتبه: قزوین، بیمارستان کوثر، تلفن ۶-۲۲۳۶۳۷۴